

statul maghiar, și se nutresc din cultura maghiară, din acea cultură, pe care agitațiunea neînfrănată o deolară cu neisitență*.

Față cu această observațiune a foicei șoviniste ungurești, noi ne aducem aminte de vechia și justa pretensiune a Românilor, de-a se înființa și pentru tinerețea noastră măcar o academiă de drept, pe care tocmai cifrele de mai sus dovedesc, că ar fi cine s'o impopuleze. Unde mai pui apoi însemnatul număr de tineri români împraștiați pe la universitatea din Budapesta, pe la academiile din Dobrița, Oradea-mare etc.

Dér n'a sosit încă timpul de-a intra serios în discuțiunea acestei teme. Va sosi el însă odată, de sigur.

CRONICA POLITICĂ.

— 11 (23) Noemvrie.

Este în mare progres socialismul în Austria. Foile socialiste cehice „Novy Robotnic“ și „Naprzot“ raportază despre întruniri socialiste în Silezia și în Galiția vestică și estică. După aceste foi partida socialistă democratică lucră foarte diligent printre țărani în vederea viitoarelor alegeri pentru parlamentul central. Agitațiunea între Jidovii din Galiția face mari progrese. A apărut și o foaie nouă socialistă în jargonul lor.

Sâmbătă dimineața a sosit regele Alecsandru al Serbiei în Viena. La gară a fost primit de generalul Babici și de majorul Hrdlicka atașați pe lângă persoana Sa, apoi de ambasadorul sârbesc Simici și de atașatul militar rusesc Pollio. Regele Alexandru a mers în trăsurile corții la otel. Sârbii adunați în mare număr la gară l'au primit cu strigări de „Zivio!“

Impăratul a primit pe regele Serbiei la 2 ore d. a. în audiență, care a durat 3/4 de oră. A mai primit în audiență și pe ministrul sârbesc, Franasovici și pe adjutantul regelui Solarovici.

Din Belgrad se telegrafiază, că vișia regelui sârbesc are hotărât și însemnătate politică. Era plănuțit ca el să se întâlnească la Viena cu tatăl său ex-regele Milan, ca să-i ceară sfatul față cu pretensiunile tot mai urgente ale radicalilor de a schimba constituția și față cu situația, în care radicalii au adus țera. După ce ex-regele Milan a plecat dela Viena înaintea sosirii fiului său, a rămas ca acesta să asculte sfaturile ce i-le va da împăratul Francisc Iosif.

Intr'o corespondență, ce-o primesc dela Belgrad diarul ceh „Narodni Listy“ se spune despre raporturile Serbilor cu Rusia între altele: Este un adevăr viu, că Rusia n'are să fiă îngrijită pentru câștigarea simpatilor sârbesci. Radicalii și liberalii din Serbia reprezintă, așa zicând, întreaga națiune sârbescă și aceste două par-

tide sunt cu trup și suflet pentru Rusia. Și partida progresista sârbescă s'a arătat oât-va timp rusofilă, dér totuși n'a încetat de-a cocheta cu Maghiarii și această partidă a jertfit interesele economice ale Serbiei numai ca să placă acestora. Cu toate aceste întreaga națiune sârbescă își îndreptă privirile spre Rusia în speranța și convingerea, că cea mai bună și corectă politică națională este această. Rusia poate decî să conțeze în fiă-care minut la națiunea sârbescă.

Statutul de organizare al fracțiunii Ugron.

Alaltăeri fracțiunea Ugron așa numită „partidă a independenței și dela 48“ a avut sub presiunea lui Bartha M. o conferență, în care Geza Polonyi a prezentat statutul de organizare al partidei compus de comitetul pregătitor. Acest statut, ce constă din 18 paragrafi spune, că numele organizației politice va fi: „48-as szövetség“ (alianța 48-tistă). Sediul clubului central al acestei alianțe este în Budapesta. Afară de această vor fi cluburi în toate orașele provinciale și comunele, unde vor fi reprezentați aderenții a alianței 48-tiste. Fiă-care club își va alege reprezentanții săi în puterea statutelor.

Scopul acestei alianțe este: eluptarea, dezvoltarea și apărarea independenței de stat și a vieții economice independente a Ungariei cu arme constituționale și respectându-se drepturile casei domnitore. În fiă-care oraș și comună, unde alianța 48-tistă numără cel puțin 30 membri este a se înființa un club.

După-ce s'au cetit statutele, a luat cuvântul conducătorul partidei Gabriel Ugron. El a declarat, că primesce proiectul; e bine ca partidă să-și ducă ideile sale în popor, deoarece legea se desprețuește și aceia, cari sunt chemați a o păzi sunt cei dintâi, cari vatămă legea. Biroul ministrului președinte, dîse Ugron, seamănă cavernei unui căpitan de bandiți, din care noaptea se săvârșesc atentate în contra oricărui merit și a ori cărei conștientăți, din care se atacă cu răință ori ce simț de bună cuviință, ori ce lege spre a da interesele și moralul țerii pe mâna unei birocrății lăhniță de fîome, supusă și tirăitoare.

Dupa-ce mai vorbesc căpi-va, cerend între altele să se facă un nou program, primindu-se într'ensul și postulatul votului universal și cesiunile sociale, Ugron deolară, că află a fi de ajuns programul dela 1884, dér crede, că este necesar de a se da un manifest. Președintele Bartha resumă apoi mersul discusiunii și proiectul de organizația se primesc în general. Acest proiect va fi prezentat unei mari întruniri a partidei, care va fi chemată a stabili textul definitiv al statutelor.

Dela Sinodul din Blășiu.

Pentru completarea raportului nostru privitor la decurgerea Sinodului archidieceșan gr. cat. împărțăm încă următoarele date:

Sinodul a ținut șese ședințe, câte două în fiă-care zi. Tote ședințele au fost presidate de Escelența Sa Metropolitan Mihalyi. Ca notari sinodali au fost proclamați d-nii: I. Hățegan protopopul Dêrgei, Dr. V. Szmigelski profesor de teologie în Blășiu, G. Bărbat, vice-protopopul Blășiului și Ilie Câmpean, parohul din Varviz.

Indată după constituirea Sinodului, la propunerea Metropolitanului, s'au adresat din partea Sinodului două telegrame omagiale: una Pontificelui Roman, ér alta monarhului nostru, fiind ambele subscrise în numele Sinodului de Metropolitan și de protopopul Hățegan ca notar.

La telegrama adresată Papei a și răspuns în numele acestuia cardinalul secretar de stat Rampolla printr'o telegramă, ce a fost cetită în Sinod.

Au fost declarați ca membri verificați ai Sinodului următorii:

Canonicii: Ioan M. Moldovan, Dr. Ioan Raț, Simeon P. Mateju, Iosif Hosszu, Gavrilă Pop; notarul capitular Dr. Augustin Bunea; iermonarhul Dămian Elie Domșa; Dr. Victor Szmigelski, delegatul profesorilor de teologie; Ioan German, delegatul profesorilor de gemnasia; George Muntean, delegatul profesorilor dela preparandiă și norme; vicarul Basiliu Rațiu, protopopul Ștefan Pop, protopopul Simeon Micu, adm. protopopesc Vasiliu Pop, v.-protop. Simeon Pop; adm. protop. Ioan Horșă; v.-protop. George Bărbat; protop. Ioan Moldovan din Cătina; protop. Demetriu Cătean; protop. Ioan Laslo; protop. Ioan Hățegan; v.-protop. Iacob Macaveiu; v.-protop. Aron Gerasim; v.-protop. Clemente Raicu; v.-protop. Artemeu Codarcea; protop. Nic. Solomon; v.-protop. George Suciu; v.-protop. Ștefan Cămpian; protop. Ioan Moldovan din Mediaș; v.-protop. Ioan Pop; protop. Vasiliu Hosszu; protop. Benjamin Pop; v.-protop. Macsimilian Codarcea; protop. Petru Uilăcan; v.-protop. Iuliu Montani; protop. Alecsandru Dobrescu; protop. Ioan V. Rusu; protop. Iacob Lugoșan.

Delegații verificați ai clerului rural sunt: Ioan Bunea pentru districtul Veneția de jos; Alecs. Șerban pentru distr. Voita; Teodor Fodor pentru Aiud; Ludovic Luca pentru Alba-Iulia; Florian Petran pentru Almaș; George Boeriu pentru Arieș; Iosif Lita pentru Bia; Iuliu Nistor pentru Blășiu; Petru Rus pentru Cătina; Dem. Aron pentru Cichindeal; Ioan Pop pentru Cluj; Aurel Pop pentru Cașorna; Ioan Petrar pentru Dêrgea; Miron Dascăl pentru D. Săn-Mărtin; Demetriu Metea pentru Ernot; Teod. Domșa pentru Farăgău; Ilie Cămpian pentru Giurgeu; Romul S. Orbean

pentru Ludoș; Vasilie Fărcășan pentru In-dol; Basiliu Stoian pentru Mediaș; Aurel Urzică pentru Morlaca; Vasiliu Salteachi pentru Mureș; Petru Moldovan pentru Mureș-Ujóra; Ioan Pantea pentru Pogășan Alecs. Târnavean pentru Reghin; Alecs. Papiu pentru Roșia; Ioan Bitea pentru Sebeș; Teodor Coman pentru Sibiu; Alecs. Pop Romoșan pentru Turda; Ștefan Șandor pentru Trei-Scaune.

Pe Ștefan Boeriu din Abășfalva și pe Alecsandru Boeriu din Jacodul român Sinodul nu-i verifică, deoarece pe cel dintâi l-a delegat protopopul Alecs. Boeriu din Odorheiu, la ce n'a avut dreptul, ér al doilea n'a fost ales în regulă. În fine Sinodul ia la cunoștință, că la ședințele Sinodului va participa și fiscul Consistorului archidieceșan în calitate Sa oficiasă de fisc, pentru ca să pôtă fi într'u ajutorul și în indemăca Archiepiscopului president.

V.-protopopul Odorheiu Alecs. Boeriu și protopopul Sebeșului Alecsandru Dobrescu și-au legitimat absența.

S'au ales după acestea trei comisii: una administrativă sub presiunea canonicului I. M. Moldovan; a doua financiară sub presiunea canonicului Dr. I. Rațiu, ér a treia culturală-școlară sub presiunea canonicului Iosif Hosszu. Fiă-care comisiune a constat din câte 7 membri aleși de Sinod și câte-un președinte numit de Metropolitan.

Mai interesant a fost raportul comisiei culturale-școlare. În numele acestuia ca raportor, canonicul Gavrilă Pop, raportă despre starea școlilor populare din archidieceșă. Din acest raport se vede, că în archidieceșă sunt 411 școli populare, cari se frecventăză 20,461 băieți și 18,066 fetițe.

Raportul comisiei sinodului ia în discuțiune și decide: a) ca după puțină să se ștergă instituțiunea învățătorilor ambulanti; b) se recomandă protopopilor, parohilor și senatelor școlare a grijii de ținerea școlilor de repetițiă; c) unde sunt doi învățători, să se aplice totdeuna o învățător calificată; d) sinodul recomandă protopopilor a stărui, ca învățătorii calificați să stea cel puțin 3 ani într'o stațiune; e) să se pună un pond mai mare pe pomări, și să se îngrădescă grădinele neingrădite, unde nu sunt, se recomandă înființarea de fonduri de cult districtuale; g) se recomandă învățătorilor cultivarea stupăritului.

Directorul G. Muntean prezintă raportul comisiei școlare despre starea școlilor din Blășiu. Institutul acesta a fost înființat în anul 1865; până în 1881 a avut două cursuri, de atunci are trei cursuri de trei profesori ordinari. De presinte sunt înscriși cu totul 118 elevi. Tot la acest institut învață ca privatiste și candidații de învățător. În anul acesta sunt înscriși 19 elevi.

Școala normală (elementară), are 94

și Barra (Császár și Nemegyei au rămas cevași mai înderăt) s'au învoit cu conducătorii valahii astfel, că Ungurii se predau, ei să îngrijescă de 20 de trăsură pentru femeii și pentru arme, ca să le transporte la Alba-Iulia. Dér în loc de 20 au sosit numai 2 trăsură, pe cari au încărcat armele și așa au plecat mai departe.

Lângă Presaca am fost siliți să petrecem noaptea pe un câmp mocirlos: Acesta a fost cea mai de pe urmă și cea mai îngrozitoare noapte a nefericiților. Istoviți de ploaie și de vânt, trebuiau să asculte, cum Valahii se sfătuiă, că ore să-i omore pe toți sau să-i ducă la Blășiu.

Intr'acestea prin cea mai nerușinosă cercetare au descoperit la Bihari Iuliana 1000 de galbină. Pentru această pradă hoții au început a-se certa și bătaia, iritațiunea servi ca semn pentru măcelul general. Unde este condeiu, care ar puté descrie faptele îngrozitoare ale turmei sălbătécite?

Pe administratorul, care-și conducea soția, l'au împușcat; atunci băiatul lui de 4 ani i-a cădut din brațe. Femeia au junghiat'o cu sulița și pe băiatul ei de opt ani l'au rănit greu. Când biata femeie s'a desmetecit din ameteală, simți ceva rece pe

față, — era o bucată de os din craniul copilului mai mic al ei, care a murit după două săptămâni; cel mai mare încă trăese.

Asesorul camararal Császár și soția lui au fost omoriți prin împunsături de sulițe și prin bătaia cu băta. Sdravenuțul bărbat a fost supus unor chinuri îngrozitoare.

Femeia Decani, după-ce au junghiat'o cu lancea, se tăvălia pe pământ și se apăra cu mâinile tăiate, până ce un monstru furios îi înfipse sulița în pantece.

Cine ar fi în stare să însire toate numele celor uciși? Numai atâta e sigur, că dintre toți locuitorii abia căpi-va fruntași au scăpat și că vre-o 640 de Unguri au fost măcelăriți. Chiar și în raportul lui Iancu cătră Escelența Sa D-l general-comandant Puchner încă se vorbește de 640 de jertfe.

În sfârșit amintesc încă-odată, că Zlăgănenii numai pentru apărarea proprie au prins armele și ei, decât li-ar fi venit milițiă într'u ajutor, numai decât și-ar fi depus armele. În acest înțeles au scris și la Sibiu, dér n'au primit răspuns.

Proclamațiunea Escelenței Sale a D-lui general-comandant, prin care a abrogat legile din Martie, a apărut în 18 Octomvrie,

măcelul s'a întemplat în 23 și este fapt, că comunicațiunea a fost întreruptă, astfel pedepsa cea aspră i-a lovit cu atât mai pe nedrept pe nefericiții Zlăgăneni.

De altfel ne-am depărta prea departe de scopul nostru, decât prin accentuarea acestui măcel lectorul ar fi dus în rătăcire și ar ajunge la convingerea, că Valahii chiar numai în acest ținut s'au răsvrătit. Durere, acesta nu este așa! Căci în comunele, ce sunt situate între Sibiu, Blășiu și Alba-Iulia nobilimea întregă — afară de aceia, cari au putut scăpa noaptea — a fost măcelărită. În comunele locuite de Unguri au ucis pe mulți; acolo, unde locuiau mai puțin, au ucis pe mai puțin, dér în cele mai multe casuri i-au ucis pe toți. Tot astfel și celelalte părți ale țerii au fost teatrul unor asemenea monstruosități; cu deosebire în comitatele Târnavelor și în cel al Albei-Superiore sângele curgea șiroi. În comitatul din urmă aproape toți funcționarii publici au fost uciși.

Pentru ce să înșirăm aici uciderea îngrozitoare a unora, cari au cădut jertfă morții celei mai grozave? Acesta zgudue sufletul; în inventarea torturilor Valahii au

întrecut gradul de sălbătécie, în care în fapt trăiau. Ei își omorau jertfele cu cruțime de canibali, de care nu puteam auzi nici la omenii sălbatici, nici la „păianț-roșii“. Intre cei uciși în est chip au fost și cei doi fibri ai comitatului Albei-Superiore, fruntașii administrațiunii, cari au fost întăriți din locul cel mai înalt.

Pe unul, pe Mato, un moșneag săcărunit în slujba statului, de viu l'au tăiat în două, pe celalalt, cu numele Mădălău l'au orbit cu fer ferbinte (roșu), l'au legat de un stêlp și după aceea l'au întrebat: „Veți-ți pădurea?“ Ne înghetă sângele vine, decât auzim de atrocitățile Valahii săvârșite fără nici o deosebire în decursul lunii întregi! Valahii, cari au stat sub mînda oficerului cesaro-regesc Șandru (după-ce a devenit oficer c. r. s'a numit „Schöndruck“) și sub cea a lui Iancu au ucis în cetatea Alba-Iulia pe locuitorii maghiari ai satelor de sub pōla munților Apusenii, care zăcea așa dis în gura tunurilor numai preotului reformat din Ighiu i-a dat pardon, cu acea observare malițioasă: Pe tine te iertăm, ca să poți vesti pomărității, în ce chip au fost esterminați maghiarii din acest ținut! (Va urma)

deci. Școala acasta e în legătură cu prepa-
ndia și servesc și de școală de practică.

Școala de fete s'a înființat la anul
1864 cu o singură învățătoare; la 1878 s'au
apoi 2 învățătoare, la 1882 a avut trei
învățătoare, ér la 1892 s'a ridicat la rangul
de școală superioară împreună cu internat,
cu 5 învățătoare și 141 elevi.

D-l Ioan German așterne raportul co-
misiunii școlare despre gimnasiu. Numărul
elevilor e 456. Față de anul 1895/6 numărul
școlărilor a scăzut cu 63, care scădere
e explică prin trecerea la preparandie,
parte la meserii. Numărul ștendiștilor e
10, al celor beneficiați cu pâne 180; 125
s'au înscris în internatul de băieți. Raportul se
deprinde să se decidă a se susține și
mai departe atâtea clase paralele, cât se
vor afla de lipsă, ér îngrijirea de partea
materială a gimnasiului se condece și mai
parte Ordinariatului metropolitan.

Mai amintim aci, că Sinodul a votat
un regulament, prin care se introduce uni-
mitate în ceea ce privește încasarea
canelor fixate pentru persoanele biseri-
cești emise în călătorii și misiuni oficiose,
— ér pentru îmbunătățirea stării mate-
riale a clerului rural s'a decis, ca proto-
popii să stăruie unde numai se pôte, ca
după porțiunile canonice parohiale, să se
înțelească darea din casele bisericesci, ér
unde există fonduri de bucate și de vin,
să se acorde preoților pentru manipulare
numite procente „decă curatorul se va
veni la acasta“.

În toate trei zilele, membrii sinodali
au avut prânțul la Metropolitan.

SCIRILE ȚILEI.

— 11 (23) Noemvre.

Pentru congresul național bisericesc
a fost ales er pentru cercul Brașo-
ni d-l avocat *Ión Lengheru*, care a în-
munit totalitatea voturilor.

Convenirea colegială de Sâmbătă s'era
fost mult mai bine cercetată și mai ani-
mă ca altă-dată. Vom reveni.

Despre Alma Dunca de Schiau, care,
cum șcim, a murit repentin zilele aceste
la Londra, se scrie acum din Londra, că
a luat morfiu anume cu scop de-a se
suicide. Faptul acesta, se dice, a fost con-
stat dintr'o epistolă, pe care răposata a
dat-o mamei sale d-nei Dunca de Schiau.
Căre cauza ce a îndemnat'o la curmărea
se în epistolă nu se face amintire.

O nouă ordinațiune a ministrului de
interior. Ministrul de honveți a dat o nouă
ordinațiune către unele jurisdicțiuni în ces-
sarea modului cum au de a se scrie nu-
mii Nemaghiarilor obligați la milițiă. Mi-
nistrul dice, că voește să introducă unifor-
mitate în listele numelor soldaților, cari
acum au fost o amestecătură. În or-
dinațiunea sa ministrul dispune, ca de aici
numele celor de naționalitate nema-
ghiară obligați la milițiă să se scrie tot-
deauna și *exclusiv numai unguresce*. Statul tre-
buie să inducă numele în liste în limba ofi-
cială și numai atâta permite ministrul, ca
în casuri de acele, când numele străin
se potez prin traducerea lui în limba ofi-
cială să se depărtăză tare, atunci să se scrie
numele străin respectiv. Ordinațiunea
recomandă pentru „buna“ traducere
următoarea intitulată: „Insemnarea numelor ne-
maghiare“ edată la 1893 de-o comisiune a
Academiei științifice din îndemnul mini-
strului de culte, broșură, despre monstruoși-
tatea oareia am raportat cu altă ocaziune.
— ér se scrie numele de familiă
— ér au să se scrie astfel, după cum se
scrie în protocoalele conducătorilor de
familie. Apoi nu aveau dreptate cei ce
au dat, oă politica maghiară violentă
— ér vrea să facă din țera acasta o sin-
gulară armă de honveți unguresci?

Proces de presă. În procesul de
— ér pentru vâ'etare de onore, intentat
— ér dela Versailles contra d-lor Korodi
— ér Geboren dela „Kronst. Ztg.“ s'a ți-

nut Vineri pertractarea finală. Amândoi
acusații au fost condamnați: Korodi la 2
săptămâni închisore și 60 fl. amendă Neu-
geboren la 130 fl. amendă. Amândoi în
solidum la purtarea șpeselor procesuale.

Prânț la regele Serbiei. Din Belgrad
se telegrafiază, că în 19 l. c. la curtea re-
gelui Serbiei s'a dat un prânț în onó-
rea fostului ministru-președinte român
Alexandru *Catargiu*. La acel prânț au mai
 luat parte *Ristici*, *Garaschanin* și *Pasici*.
Acesta, se dice, e primul cas, când acești
trei bărbați de stat ai Serbiei s'au întâlnit
la oaltă. Casul a produs mare senzațiă în
cercurile politice.

Pacea dela Adis-Abeba. „Agenția Ste-
fani“ anunță din Roma, că guvernul Aus-
tro-Ungariei și al Angliei și-au esprimat
prin consuli lor de acolo, simpatiile față
cu Italia din incidentul păcei încheiate cu
Menelik. Ambasadorul engles a dat tot aju-
torul posibil, ca prinsonerii italieni să pótă
trăce prin Zeilan.

Vorbirea împăratului Germaniei că-
tră oficerii săi. „Berliner Tageblatt“ anunță,
că împăratul Wilhelm cu ocaziunea, când
recruții au depus jurământul, a chîmăat în-
treg corpul oficeresc în jurul său, și încet,
ca să nu-l audă soldații, a amintit casul cu
Brüsewitz. Împăratul, după informațiunile
numitei foi, a admoniat aspru pe oficeri,
ca prin casarmă să nu mai tolereze beții,
să bage de seamă oficerii, ca să nu se pre-
sente chircihiliți de beutură înaintea publi-
cului și să nu comită fapte, ce ar fi de-
joritate poziției lor. În fine, deoă toamă s'ar
ivi casuri, când pentru apărarea propriei să
fiă siliți a recurge la armă, cel puțin s'o
facă acasta din considerațiuni motivate.

Ôspeți francesi în Praga. De present
petrec în Praga mai mulți Francesi dis-
tinși, între cari se află și redactorul diaru-
lui „Le Temps“, d-l Eugeniu Lantier, care
a călătorit anume la Praga spre a studia
raporturile de acolo și mai ales dezvoltarea
teatrului cehic. El a asistat la representa-
țiă: „Mirésă perdută“, asupra oareia s'a
pronunțat forte favorabil și cu mult entu-
siasm.

Nazarenismul în armată. Un recrut,
cu numele Iacob Farcaș dela regimentul de
infanteriă Nr. 52 staționat în Cinc-biserici,
după-oe a fost îmbrăcat în hainele milită-
resci, sergentul i-a dat și o pușcă. Recrutul
însă nici-decum n'a voit să pună mâna
pe pușcă. Întrebându-l, că pentru-oe nu
voește să pună mâna pe pușcă, Farcaș răs-
puse, cu o convingere fanatică, că legea
lui nu-i permite. Sergentul îi puse pușca
în mână cu puterea, soldatul însă o lăsă
să cadă jos, așa că s'a rupt patul pusoi.
Căpitanul vădă, că cu fanaticul nazareean
nu o pôte scóte la oale, îl escortă deul
înaintea tribunalului militar, care și pe
acasta îl osândi, ca pe mulți alți nazareeni,
la câte 5—6 ani închisore.

Limba rusescă în China. În școala mi-
litară din Tiencin se va introduce limba
rusescă. Profesor al limbei rusești va fi
Victor Grosse, care se află la ambasada
rusescă în Peking. E vorba, ca limba ru-
sescă să fiă introdusă și la flota din Tien-
cin, adeoă din școala flotei dela Shanghai și
dela Nankin. Afară de profesori rusești vor
fi și Chinesii, cari vor propune limba ru-
sescă.

Bacilul epidemiei de vite. „Agenția
Reuter“ anunță din orașul Foc, că bacte-
reologul Edington i-a succes a descoperi
microbiu epidemiei de vite.

Foc. Din Gherla ni-se scrie, că în s'era
de 20 Nov. n. c. a isbucit un foc în ma-
gazinul de coloniale ale comerciantului de
acolo Estegar Geró, causând o pagubă de
7—8000 fl. Focul a provenit din nise chi-
brite, cari fără de veste s'au aprins.

O sorbare a învățăcelor meseriași români din Brașov.

Brașov, 11 (23) Noemvre 1896.

În amintirea fericitului *Stroescu*, ma-
rele bine-făcător al învățăcelor meseriași
români din loc, s'a oficiat ieri un parastas
în biserica din Gróverii. Au luat parte la
acastă festivitate religioasă membrii comi-
tetului Asociațiunii pentru sprijinirea înv-
țăcelor și sodalilor români, în frunte cu
vrednicul președinte d-nul *Nicolae Petra-
Petrescu*, apoi învățăceii meseriași români
în corpore etc. etc.

Oficiul divin a fost oficiat prin d-l
protopop Bart. *Baiulescu*, care într'o fru-
mósă vorbire ocazională arată însemnătatea
dilei, aducând numele fericitului fondator
Mihail *Stroescu* și a soției sale *Elisa* ca
exemple de jertfe și românism, cari prin
fundațiunea întemeiată de ei au dat un
nou avânt dezvoltării meseriilor între Ro-
mâni dela noi.

După acastă sorbare de pietate și re-
cunoștință, urmă la órele 2 d. a. împăr-
țirea hainelor între elevii meseriași mai
lipsiți. Acasta s'a făcut în sala de desemn
a școlilor române, unde se adunaseră
aprópe la 200 de elevi meseriași și mai
mulți cetățeni din localitate.

Aci d-l președinte *Petra-Petrescu*, care
cu atâta zel veghiéază asupra număróșilor
elevi meseriași români din orașul nostru,
rosti un discurs mai lung, în care arată
intențiunile, de cari a fost condus regre-
tutul *Stroescu* când a întemeiat conside-
rabila sa fundațiune pentru meseriași noș-
tri; dete mulțime de povește elevilor me-
seriași, îndemnându-i la purtare bună, la
muncă și fidelitate față de legea și neamul
lor. La finea vorbirei publicul present
aclamă pe zelosul președinte prin urări de
„să trăiescă“. Urmă după acasta împăr-
țirea hainelor. Între 76 elevi s'au împărțit
31 părechii cisme, 30 rocuri și 15 părechii
pantaloni. Deși astă-dată s'au împărțit mai
multe haine ca anul trecut, fiind-că însă în
orașul nostru se află aședăți la diferite
măestrin vreo 250 elevi, cea mai mare
parte dintre ei n'au putut fi ajutamați.

Procesul Mehadicanilor.

Caransebeș 12 Nov. 1896

(Raport special al „Gazetei Transilvaniei.“)

Apărarea avocatului Dr. Isidor Pop
(Fine.)

Prin fasiunile martorilor străini, deci
neinteresati, s'a constatat mai departe, că
poporul ou pălăriile în mână și cu rogă-
minte a cerut delăturarea primarului, și că
cei presenti nu arme, dér nici băt de preum-
blare n'a avut nici unul. S'a constatat, în
fine, și aceea, că cei arestați la cancelaria
notariașă, după eliberare s'au depărtat și
n'au rămas între cei, cari au cerut delătura-
rea primarului din oficiu.

Față cu aceste împrejurări, că po-
porul adunat a făcut mare șgomot, nu pôte
fi dovadă nici în contra poporului, nici în
contra acusaților. Când o mulțime se adre-
săză către cine-va, e inevitabil șgomotul.
Forte bine șcim cu toții, cari am ceretat
Universitatea, că numai cu ocaziunea sub-
scrierii indexului ce șgomot mare se face,
fiind-că fiesce care rogă pe profesor să-i
testeze indexul lui mai nainte. Cui i-ar
pica însă în minte, ca din șgomotul mare
să deducă, că studenții intenționează a co-
mite vre-o crimă în contra profesorului.
Șgomotul déră când e constatat, că voce
amenințătoare nu s'a folosit, nu dovedesce
în contra poporului nici măcar pornire
dușmănoasă.

În contra intențiunilor dușmănoase ser-
vesce de dovadă și acea împrejurare, că o
parte a mulțimei s'a urcat pe arbori și pe
ziduri, și de acolo conlucra afirmativ la
șgomotul amenințător. Cine se urcă în ar-
bor ori pe zid e într'atât ocupat cu sigura-
ranța sa personală, încât nu e în stare de
a desvolta nici o forță.

Așa-déră, deoă cei adunați ar fi voit
a întrebuintă forță în contra reprezentanței
autorității, de sigur nu s'ar fi făcut prin
urcarea pe arbori și ziduri, și astfel in-
capaci de a desvolta vre-o forță.

Acel motiv adus de d-l procuror pen-
tru oovădirea intențiunii agresive, că
unii martori ar fi vădă la cei, cari steteau
la spatele turbulenților, sapa și alte ins-
trumente, cari se pot folosi de arme, e
chiar ridiculos. Conced, oă pe la finea
scenei, care durase până în s'era, s'or fi

ivit pe locul scenei și ómeni provéduți cu
instrumente economice, căci pe acea vreme
veniau ómenii dela lucrul de câmp; așa se
pôte întâmpla, oă acum trec mulți pe di-
naintea casei acesteia cu sape, cósse etc.
Când însă un tumult turbulent voește a
sparge porți și a ataca puterea armată, cei
înarmați de sigur în rândurile prime și nu
la spatele celor cu mâinile góle se vor afla.
Ei vor fi conducătorii, oăci arma, fiă oă
de mică, potentează curagiul. Și eu până
în ziua de aci așa am vădă și așa am
auđit, oă cei mai curagioși sunt tot-déuna
în linia primă.

Unde sunt deci, onorat tribunal, do-
vedile, că poporul adunat a întrebuintat
forță și amenințări periculoase în contra au-
torității publice spre a-o împiedeca în func-
țiune? spre a constata faptul circumscris
în § 163 din ood. pen.? Și unde sunt ar-
mele, cari le pretinde § 168? Unde sunt
dovedile, cari tóte aceste le dovedesc chiar
în contra acestor indiviđi, cari aci șed pe
șcaunul acusaților?

Ce privește în special pe clienții mei
Șandru Petru N-rul 86 și Fetesou Mihail,
numai următoarele am să obiecționez: Cu
participare turbulentă îi agravează numai
diurnistul notarial Scheidl. Fasiunea ace-
stui om însă o privesc de neesistentă. Anume
ei a alarmat autoritățile cu faima răscoalei,
dér totuși, precum se vede, a fost destul
a duce în eróre autoritățile asupra ținutei
poporului din Mehadica. Rola lui nu o
pot altcum caracteriza, decât ca a nebu-
nului, care lapadă într'un lac o petró mare,
care o sută de ómeni cu minte nu sunt în
stare a-o scóte. Din inimă regret însă, că
funcțiunea tristă a acestui neban așa ur-
mări funeste a avut.

Gendarmii și reprezentanții autorită-
ților numai atâta pot spune, că și pe acești
ómeni i-a vădă între poporul adunat. Față
cu aceste atât martorul Iancu Bălan, cât
și primarul George Urechiatu adevăresc,
că Șandru Petru ea străjar chiar prin pri-
mar a fost ordinar să stea la cancelaria no-
tarului, ér Fetesou Mihail pentru pașapórt
de vite a venit la comandă chiar la finea
scenei triste; și cu cea mai mare asigu-
ranță afirmă, că de tot pasiv s'au purtat
ambii.

Pe baza acestora numai așa imi pot
esplioa, că ei au fost prin locotenentul gen-
darmilor cu sabia vătămăți, că acest din
urma, neocunoscându-i în gălăgia generală,
i-a privit de turbulenții renitenți, cu sabia
a voit să-i depărteze, precând ei chiar
conșcii de nevinovăția lor, s'au ferit de
glonț, dér n'au ținut de lipsă să o ia la
fugă.

Cum-că departe a fost de ei ori-ce
intențiune dușmănoasă e evident, în fine, și
din ouviantele următoare ale primarului:
„aceștia sunt cei mai buni ómeni în co-
mună, nu sunt în stare nici cu nevestele
lor să se sfădéscă“.

Fiind deci, că în contra acusaților
nici sub durata investigațiunii, nici a per-
tractărei finale nu numai, că dovedii nu s'au
ivit, oă ar fi comis fapta din acustă, oi din
contra fiind evidentă nevinovăția lor — rog
onoratul tribunal să-i absolve de sub acustă
și urmările ei.

NECROLOG. Francisc Muntean Giu-
lanu, preot gr. cat. și prof. norm. în pen-
siune, a răposat la Blașiu în 20 Noemvre
n. c. în anul al 76 al etății. — Fiă-i ță-
rina ușoră!

— Subscriții cu inima înfrântă de
durere aducem la cunosoința număróșilor
consăngeni, amici și cunoscuți, că prea iu-
bita noastră Eufrosina Sănzianu n. Muntean
după un morb greu și-a dat blândul său
sfinet în mâinile Creatorului în s'era de 6
(18) Noemvre în etate de 35 de ani și al
16-lea al căsătoriei. Imormântarea s'a făcut
după rital gr. or. în ziua de archangheli,
8 (20) Noemvre, în oimiteriul din Hațeg.

Hațeg, 20 Noemvre 1896.
Nicolae Sănzian, ca soț; Ioan, Nico-
lae și Valeria fi și fiică.

DIVERSE.

Poporațiunea Greciei. Țilele acesteia
se fini în Grecia numerotarea populațiune-
nei. După datele oficiose de acum, Grecia
are 2.418.000 locuitori. Din anul 1889 și
până acum locuitorii Greciei s'au sporit cu
230.000 suflete. Atena are 128.000 lo-
cuatori.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Noevre 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.20
Renta de corone ung. 4%	99.15
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	122.--
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.90
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	120.75
Bonuri rurale ungare 4%	97.35
Bonuri rurale croate-slavone.	97.15
Impram. ung. cu premii.	151.25
Losuri pentru reg. Tisei si Segedin.	136.50
Renta de hartie austr.	101.35
Renta de argint austr.	101.30
Renta de aur austr.	122.60
Losuri din 1860.	144.25
Actii de ale Bancoei austro-ungar.	934.--
Actii de-ale Bancoei ung. de credit.	402.50
Actii de-ale Bancoei austr. de credit.	365.10
Napoleonori	9 53 1/2
Marci imperiale germane	58.80
London vista	119.95
Paris vista	47.50
Rente de corone austr. 4%	101.05
Note italiene.	45 15

Cursul pietei Braşov.

Din 23 Noevre 1896.

Bancnote rom. Camp.	9.47	Vend.	9.50
Argint român. Camp.	9.43	Vend.	9.46
Napoleon-d'or Camp.	9.51	Vend.	9.56
Galbeni Camp.	5.62	Vend.	5.64
Ruble rusesoi Camp.	126.--	Vend.	--
Marci germane Camp.	58.30	Vend.	58.80
Lire turoesoi Camp.	--	Vend.	--
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vend.	101.75

Nr. 16445—1896.

Concurs!

Pentru împărtaşirea acelor, cari studiază cu stipendul anual de 400 fl., din fundaţiunea Josef Wehlmacher se escrie prin acesta concurs.

Reflectanţii au ca să documenteze:

1. Că denşii sunt din Transilvania. şi anume din părţile „monar-

Sz. 4547—1896, tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy „Furnica“ fogarasi takarékpénztár rész. társ. végrehajtónak Burszán George Bucur gridi lakos végrehajtást szenvedő elleni 189 frt. tőke-követelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a sárkány kir. járásbiróság) területén lévő Grid község határában fekvő és a gridi 185 sz. tijkvben az A 7 alatti tele részére és pedig 328 hrsz. ingtl. 80 frt., a 329 hrsz. ingtl. 80 frt., a 1110/1 hrsz. ingtl. 2 frt., a 1112/2 hrsz. ingtl. 1 frt., a 1116/1 hrsz. ingtl. 7 frt., a 1172 hrsz. ingtl. 9 frt., a 1715/3 hrsz. ingtl. 4 frt., a 2346/1 hrsz. ingtl. 14 frt., a 2414 hrsz. ingtl. 9 frt., a 2533 hrsz. ingtl. 6 frt., a 2954 hrsz. ingtl. 11 frt., a 3141 hrsz. ingtl. 2 frt., a 3151 hrsz. ingtl. 10 frt., a 3422 hrsz. ingtl. 13 frt., a 3670 hrsz. ingtl. 8 frt., a 3675 hrsz. ingtl. 6 frt., a 3680 hrsz. ingtl. 8 frt., a 3687 hrsz. ingtl. 5 frt., a 3778/2 hrsz. ingtl. 3 frt., a 4082 hrsz. ingtl. 13 frt., a 4090 hrsz. ingtl. 4 frt., a 5396 hrsz. ingtl. 27 frt., a 5401 hrsz. ingtl. 9 frt., a 6089 hrsz. ingtl. 2 frt., a 6583 hrsz. ingtl. 2 frt., a 7192 hrsz. ingtl. 3 frt., a 7192/1 hrsz. ingtl. 3 frt., a 7243 hrsz. ingtl. 7 frt. a 7318 hrsz. ingtl. 16 frt., a 7328 hrsz. ingtl. 9 frt., a 8128 hrsz. ingtl. 6 frt., a 8436 hrsz. ingtl. 16 frt., a 8769 hrsz. ingtl. 3 frt., a 9025 hrsz. ingtl. 10 frt., a 9122 hrsz. ingtl. 3 frt., a 9128, 9129, 9130 hrsz. ingtl. 8 frt., a 9251 hrsz. ingtl. 3 frt., a 9284 hrsz. ingtl. 1 frt., a 9362 hrsz. ingtl. 7 frt., a 9504 hrsz. ingtl. 35 frt., a 9959, 10163 hrsz. ingtl. 17 frt., a 10268 hrsz. ingtl. 30 frt., a 10326 hrsz. ingtl. 3 frt., a 10652 hrsz. ingtl. 7 frt., a 10805 hrsz. ingtl. 27 frt. a 10857 hrsz. ingtl. 10 frt., a 10858 hrsz. ingtl. 20 frt., a 10905, 10906 hrsz. ingtl. 2 frt., 11112 hrsz. ingtl. 10 frt. az árverést 591 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi Deczember hó 7-ik napján d. e. 10 órakor Griden a község házában tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazság ügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogarasan, 1896 évi Szeptember 7-én.

A fogarasi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

D. MÉSZÁROS,
kir. albiró.

1112,1—1.

chiesi austro-ungare“, cari înainte de uniunea cu regatul Ungariei, politice au format „marele principat Transilvania“.

2. Că sunt sëraci, i. e., că atât ei cât şi părinţii lor nu posed avere.

3. Că şi percurg studiile cu diligenţă şi cu sporiu bun. Stipendiul se solvesce la cassa orăşenescă în luna lui Februarie şi Septemvre al fiă-cărui an în rate semi-annuale, decursive de câte 200 fl., şi anume până la solvirea legală a studiilor.

Reflectanţii au de a-şi ascerne petiţiunile provădute cu timbru de 50 cr., până în 2 Decemvre a. c., la ora 1 la prânz acestui magistrat.

Braşov, 14 Nov. 1896.

1110,2—3 Magistratul orăşenesc.

PUBLICAŢIE

Pe temeiul §. 33 art. de lege XXII din anul 1886 se aduce la cunoştinţă publică, că comisia însărcinată cu conscripţia viriliştilor va ţine şedinţa publică la 25 Novembre 1896 după prând dela 3 până la 5 ore.

Póte fie-cine a examina listele, eventual a înainta şi reclamaţii.

Braşov, în 18 Nov. 1896

Comisia conscripţiei viriliştilor

G. Schiel,

1114, 2—2. preşedinte.

Anunţuri

(insertiuni şi reclame)

Suntă a se adresa subscrisei administraţiunii. In cazul publicării unui anunţiu mai mult de odată se face scădement, care creşce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administ. „Gazeta Trans.“

O specialitate naturală nepreţuibilă

este apa minerală alcalin-accidă bicarbonată

Isvorul „MATILDA“ de Bodok,

care după experienţele făcute sau dovedit ca o apă medicinală prea eficace şi plăcută, mai ales: **la conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beşicli udului şi ale organelor respiratoire etc.**

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară şi prin conţinutul seu mare în acid carbonic natural — de un gust şi efect prea plăcut şi binefăcător — va îndeplini chiar şi pretensiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

DEPOSIT PROPRIU în Braşov: strada Căldărarilor Nr. 68, în Sibiu, Sighişora şi în Alba-Julia: la D-l I. B. Misselbacher sen., în Cluj: la Segesváry és társai, în Deva: la Balog Gyula, în Orestie: la Németh János.

Cu totă stima:

Administraţiunea isvorului

„MATILDA.“

JOSEF GYÖRGY,

(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

1025,40--100

Sz. 155—1896.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881-ik évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy a brassói kir. járásbiróság 1881. évi 2220 polg. számu végzése következtében Dr. Leményi Jenő brassói ügyvéd által képviselt Linz Henrik végrehajtató javára Immer Frigyes brassói lakos végrehajtást szenvedő ellen 150 frt. s. jár. erejéig 1881. évi April hó 13-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le és foglalt és 356 frt. becsült ingóságok u. m. házi butorok könyvkötőgépek stb. a folyó évi november hó 6 án kitűzött és megkísértett árverésnek végrehajtató általi elhalasztása folytán és halasztási kérelmének képest az 1881. LX. t. cz. 120 §-i alkalmazásával ezennel újabban kitűzött nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a brassói kir. járásbiróság 11446—1896. polg. végzése folytán 150 frt. tőkekövetelés, ennek 1896 évi márczius hó 1 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 36 frt. 05 krban bírósági már megállapított, valamint 3 frt. 65 kr. jelen árverés kitűzése és még felmerülő költségek erejéig a helyszínen vagy is adós lakos (Brassóban Virágsor 15 sz. a.) leendő eszközzésére 1896 évi deczember hó 7. napjának délután 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a végrehajtó szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzben történés mellett, a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Egyszersmind felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volt és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban bejelentették vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak vételár fölőslégére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt Brassó 1896 évi november hó 18 napján.

LADÁNYI A.

1118,1—1

kir. bírósági végrehajtó.

Sosirea şi plecarea trenurilor în Braşov.**Sosirea trenurilor în Braşov:**

1. Dela Pesta la Braşov:

Tr. accelerat: 5 ore 07 m. dimineaţa.
Trenul de persóne: 8 ore dimineaţa.
Trenul accel.: 2 ore 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 ore 25 minute sèra.

2. Dela Bucureşti la Braşov:

Trenul accel.: 2 ore 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 ore 20 m. după am.
Trenul de persóne: 9 ore 8 minute sèra.
Trenul accel.: 10 ore 19 minute sèra.

3. Dela Zèrnesoi la Braşov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 ore 44 min. dimineaţa.
Trenul mixt: 1 ora 29 min. după am.
Trenul mixt: — ore — min. sèra.

4. Dela Ch.-Oşorheiu la Braşov.

Trenul de pers.: 8 ore 15 min. dim.
Trenul de persóne: 1 ora 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 ore 12 min. sèra.

5. Dela Sinaia la Braşov*)

Trenul de persóne — ore — m. dim.

Plecarea trenurilor din Braşov:

1. Dela Braşov la Pesta

Trenul mixt: 5 ore 8 min. dimineaţa.
Trenul accel.: 2 ore 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 ore 43 min. sèra.
Tr. accelerat: 0 ore 0 min. sèra.

2. Dela Braşov la Bucureşti:

Trenul de pers.: 3 ore 55 min. dim.
Tr. accelerat: 5 ore 14 m. dim.
Trenul mixt: 11 ore înainte de am.
Trenul accel.: 2 ore 19 min. după am.

3. Dela Braşov la Zèrnesoi. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 8 ore 35 min. dimineaţa.
" " 4 " 55 m. după am.
Trenul mixt: — ore — min. dim.

4. Dela Braşov la Ch.-Oşorheiu.

Trenul de persóne: 3 ore 1 după am.
Trenul mixt: 8 ore 50 minute după am.
Trenul de pers.: 5 ore 20 min. dim.

5. Dela Braşov la Sinaia*)

Trenul de persóne 0 ore — min. dim.

*) Acest tren circulează numai Joia Dumieua şi la sèrbători.